

Trastsångaren *Acrocephalus arundinaceus* i Sverige 1971 och dess tidigare förekomst i landet

Jan-Åke Holmbring

Det är utan tvekan vanskligt att till riksinventeringsart välja en fågel vars förekomst och utbredning ännu ej stabiliserats i vårt land. Trastsångaren är otvivelaktigt en sådan svensk art, där stora variationer både i fråga om tidsmässigt och lokalt uppträdande förekommer. Variationerna är naturliga med tanke på att arten i vårt land har sin nordgräns. Den yttre zonen av så gott som alla arters utbredningsområde torde uppvisa sådana fluktuationer. För trastsångarens del visar 1971 års riksinventering i SOF:s regi detta tydligt.

Insamling av uppgifter

Upprop om inventeringen infördes i Vår Fågelvärld (30 (1971): 76-77) samt i Fauna och Flora (66 (1971): 85). Samtliga rapportkommittéer, lokalföreningar och ombud i landet uppmanades dessutom i en separat skrivelse att söka efter trastsångare inom sina områden och att hålla särskild uppsikt över sådana lokaler, där arten tidigare observerats. I denna skrivelse påpekades även värdet av negativa rapporter, i synnerhet från tidigare besatta lokaler och lämpliga biotoper.

Då det redan från början stod klart, att materialet från denna inventering inte kunde bli särskilt omfattande, ombads de ovan nämnda, att även meddela opublicerade observationer från tidigare år för att en sammanfattning av artens totala förekomst i landet skulle kunna ges.

Till alla dem som genom fältarbete och rapportering bidragit till att inventeringen kunnat genomföras riktas ett varmt tack!

Trastsångarens tidigare förekomst i Sverige

För att få uppgifter om artens förekomst i landet före inventeringsåret har ett flertal publikationer gått igenom. Fauna och Flora från och med 1917, samtliga årgångar av Vår Fågelvärld, Meddelanden från Skånes Ornitologiska Förening och Fåglar i Blekinge, Sveriges Natur från

och med 1950 samt de tio senaste årgångarna av Fältbiologen har genomsökts. Dessutom har flera större ornitologiska handböcker konsulterats. En sammanställning av samtliga kända fynd t.o.m. 1970 redovisas i appendix.

Trastsångarens invandring i Sverige är av ganska sent datum. Den första observationen gjordes 1849 vid Göteborg, där en fågel sköts 22 augusti. Sedan dröjde det ända till 1917 innan nästa fynd gjordes - vid sjön Yddingen i Skåne, där den också befanns häcka detta år. Krankesjön blev emellertid den lokal, som under 1920-talet säkrast kom att hysa trastsångare, och bofynd gjordes där under ett flertal år. 1927 beräknades att minst fem par häckade vid Krankesjön, och de följande åren fanns tre eller fyra par på lokalen (Swanberg 1931).

Även under 1930-talet fortsatte Skåne att vara den del av landet, där man hade en god möjlighet att få se arten. Den fanns då fortfarande kvar vid Krankesjön, men 1940 påträffades den även vid Snogeholmssjön. 1938 iaktogs arten vid Lofta myr på Öland.

Under 1940-talet förekom trastsångare i Skåne vid Krankesjön, Yddingen, Böringsjön och Ringsjön, den fanns på Öland vid Hornsjön, i Småland utanför Kalmar samt i Hornborgasjön i Västergötland. 1950 häckade två par vid Vallby i Halland, en uppgift som SOF:s Förteckning över Sveriges fåglar tar upp med förbehållet "troligen".

Perioden 1951-1960 kännetecknas av ytterligare expansion för arten. Den fanns vid Krankesjön, Vombsjön, Ringsjön och Hammarsjön i Skåne, på några lokaler utanför Kalmar, den observerades och ringmärktes under fyra år vid Ottenby, uppträdde för första gången på Gotland vid Lina myr, Storsund och Fardume träsk, observerades vid Kvismaren i Närke, vid Skokloster, Kårsön, Täby och Norrtälje i Uppland, vid Listerby i Blekinge och vid Tåkern i Östergötland.

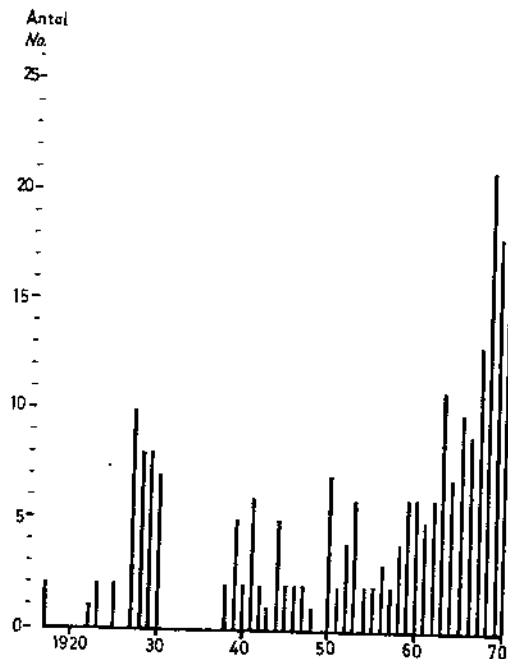
Under 1960-talet fortsatte expansionen ytterligare och förutom att trastsångare uppträdde

på allt fler lokaler, ökade antalet observerade exemplar markant. Den noterades under detta årtionde i Skåne (11 lokaler), i Blekinge (3), i Bohuslän (1), i Småland (5), på Öland (3), på Gotland (7), i Sörmland (8), i Östergötland (8), i Närke (2), i Västergötland (4), i Dalsland (1), i Uppland (10), i Västmanland (2), i Värmland (3) och i Dalarna (1 lokal).

Det totala antalet observerade trastsångare under tiden 1917-1970 illustreras av diagrammet (figur 1). Av detta framgår att en kraftig ökning har skett i synnerhet under 1960-talets senare hälft. Jag avser inte att här ta upp någon djuplodande diskussion om förhållandet mellan ett större antal aktiva ornitologer och den ökade observationsintensiteten av trastsångare. Med dagens effektivare bevakning av allt fler fågellokaler är det ju ganska självklart att fler fågelarter och individer observeras och rapporteras. Trots det tror jag mig kunna påstå, att trastsångaren har ökat kraftigt i landet, i varje fall under 1960-talet. Det är knappast troligt att en art med en så karakteristisk sång skulle ha blivit helt förbisedd tidigare, i varje fall inte på de "stora" fågellokalerna som Oset, Kvismaren, Tåkern och Östen, där de första fynden gjordes så sent som respektive 1952, 1959, 1959 och 1960.

Ett intressant förhållande beträffande trastsångarens utbredning under årens lopp är den förskjutning från lokaler i de sydliga landskapen till Mellansverige som ägt rum. Under perioden 1849 till 1940 härstammar samtliga fynd utom två från Skåne. Även 1941-1950 dominerar Skåne utbredningsbilden, undantagen utgörs av enstaka fynd i Halland, på Öland, vid Kalmar och i Västergötland. Under 1950-talet rapporteras den inte längre från samma lokaler i Skåne och tyngdpunkten i utbredningen tycks ha förskjutits till sydöstra Sverige, Kalmartrakten, Öland, Gotland, Östergötland och Närke. Denna tendens fortsätter under 1960-talet, då de mellansvenska landskapen åtminstone numera mer och mer dominerar i artens utbredning (se kartor figur 2, 3 och 4).

Otterlind (1954) är av den uppfattningen, att den skånska förekomsten av trastsångare beror på en sydlig eller sydvästlig invandringsväg. Förekomsten i Skåne och artens "storhetsperiod" i detta landskap skulle vara följden av en invandring från söder, närmast från Danmark, där trastsångaren förekommer lokalt bl.a.

Figur 1. Totala antalet trastsångare 1917-1970 som har publicerats eller rapporterats direkt till författaren. Varje häckning har räknats som två individer. Total number of *Acrocephalus arundinaceus* in 1917-1970, published or reported to the author. Each breeding record is represented by two birds.

på Lolland. Den skånska koloniseringen kan bero på förlängd flyttning över detta utbredningsområde. Möjligen kan denna förlängda flyttning ha utsträckts ytterligare och givit upphov till häckningar vid Kalmar och fynden i Blekinge och på Öland.

Fynden i den östra delen av Götaland och Svealand tyder dock på en invandring från öster eller sydöst. Arten förekommer i de baltiska staterna och i södra Finland, och dessa populationer kan ha gett upphov till de på senare år allt vanligare fynden på Gotland, i Östergötland, Sörmland, Uppland och Närke. Även här får man tänka sig att spridningen har sin orsak i förlängd flyttning.

Otterlinds förmodan att den sydliga eller sydvästliga invandringsvägen i regel skulle vara den mest framgångsrika - i den meningen att den leder till en bestående kolonisering av ett

nytt område på trastsångaren finns den ett fåtal exemplar ligger i de ser ut i dag ringsvägen förhållande (Bjärvall 19

Riksinventeringen Rapporttills Inalles har utom ett av varit rapport är att mån uppmaning från lokaler mit. Därigenom området an redovisas med antalet notera

Fyndens följande fördelning i det följande rapporter i mit. Utbredning går även av

Skåne
En ♂ sågs v ett exemplar Övriga känt tivit resultat

Blekinge
Inga observationer Blekinge un

Halland, Bo
Inga trastsångare

Småland
Från Kalmar (Åke Jonsson bergs län (Arne Wall resultat. Äv gativ rappo

Öland
Ett exemplar by, 20-21.5

nytt område – har dock inte besannats. Ser man på trastsångarens utbredning i Sverige i dag, finns den visserligen kvar i Skåne, men med ett fåtal exemplar, medan huvudutbredningen ligger i de mellansvenska landskapen. Som det ser ut i dag, har den östliga-sydöstliga invandringsvägen varit den framgångsrikaste. Samma förhållande torde gälla t.ex. för näktergalen (Björvall 1965).

Riksinventeringen 1971

Rapporttillströmningen kan sägas ha varit god. Inalles har 32 rapporter kommit in, och alla utom ett av de landskap varifrån arten tidigare varit rapporterad är representerade. Glädjande är att många uppgiftslämnare tagit fasta på uppmaningen att även sända negativa rapporter från lokaler där trastsångare tidigare förekommit. Därigenom kan täckningen av utbredningsområdet anses vara tillfredsställande. I tabell 1 redovisas rapporternas fördelning landskapsvis med antalet negativa rapporter respektive antalet noterade exemplar.

Fyndens fördelning

I det följande lämnas uppgifter om hur fynden fördelats i de olika landskapen samt negativa rapporter i den utsträckning sådana förekommit. Utbredningen under inventeringsåret framgår även av kartan, figur 5.

Skåne

En ♂ sågs vid Krageholmssjön 1.6 (Paul Axelsson), ett exemplar vid Börringesjön 4.7 (Carl-Axel Bauer). Övriga kända lokaler har kontrollerats med negativt resultat (Göran Högstedt gm Hans Källander).

Blekinge

Inga observationer av trastsångare är kända inom Blekinge under 1971 (Ulf Lundgren).

Halland, Bohuslän

Inga trastsångare har konstaterats (Uno Unger).

Småland

Från Kalmartrakten rapporteras ett exemplar 21.5 (Åke Jonsson). Tidigare kända lokaler i Kronobergs län (Sven-Allan Åberg) och i Tjustbygden (Arne Wallberg) har kontrollerats med negativt resultat. Även från Jönköpings län föreligger negativ rapport (Carl Gustav Öhman).

Öland

Ett exemplar noterades vid Södra Lundsjön, Ottenby, 20-21.5 (Kjell Olsson gm Anders Larsson)

samt sannolikt samma individ vid Ölands södra udde 26.5-7.6 (Göran Cedervall gm A. Larsson). Från Hornsjön, där arten har förekommit de senaste fyra åren före inventeringsåret finns negativ rapport (Jan-Arne Bäckman). Övriga lämpliga lokaler på norra och mellersta Öland har kontrollerats av författaren med negativt resultat.

Gotland

Ett exemplar fanns i Storsund, Gothem, 9.6 (Lars-Åke Pettersson gm Stig Högström). Övriga lokaler, där arten förekommit, har besökts under lämplig tid men utan resultat (Stig Högström).

Västergötland

Negativa rapporter föreligger från Falbygden (Thomas Karlsson), Skaraborgs län (Bengt Pettersson) och Göteborgstrakten (Uno Unger).

Dalsland

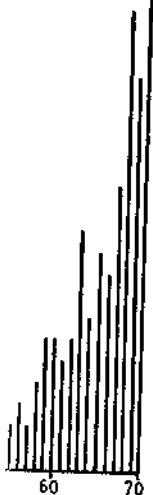
Ingen trastsångare har iakttagits i Dalsland under 1971 (Kurt Gustavsson).

Östergötland

I vasskanterna i västra delen av Tåkern hördes sju exemplar 27-30.5. (Göran Bergengren). Den 13.6 fanns tre exemplar vid Fossala, där också två bon senare hittades, och två exemplar vid Ekebyborna, båda lokalerna vid Boren (Torwald Gustavsson). Ett exemplar hördes vid Ekhult, S. Teden

Tabell 1. Rapporteringen av trastsångare 1971. Result of the *Acrocephalus arundinaceus* inquiry in 1971.

Landskap	Antal rapporter	Därav negativa rapporter	Antal exemplar
Province	No. of reports	Negative reports	No. of birds
Skåne	3	1	2
Blekinge	1	1	—
Halland	1	1	—
Bohuslän	1	1	—
Småland	4	3	1
Öland	3	2	1
Gotland	1	—	1
Västergötland	3	3	—
Dalsland	1	1	—
Östergötland	6	2	13
Närke	2	—	3
Sörmland	2	1	1
Uppland	1	1	—
Västmanland	1	1	—
Värmland	1	1	—
Dalarna	1	1	—
Summa Totals	32	20	22

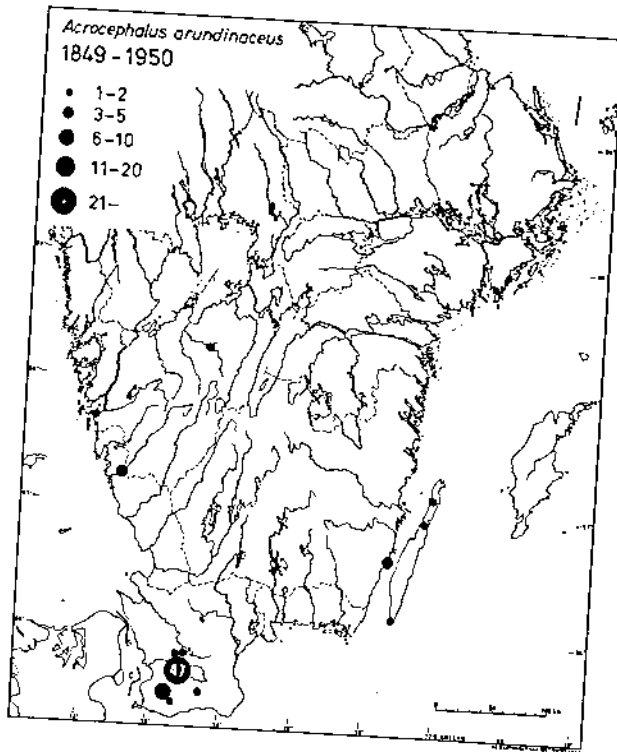
trastsångare
rats eller rap-
ttaren. Varje
två individer.
halus arundi-
nished or re-
breeding rec-
ords.

eringen kan
etta utbred-
a förlängda
h givit upp-
ch fynden i

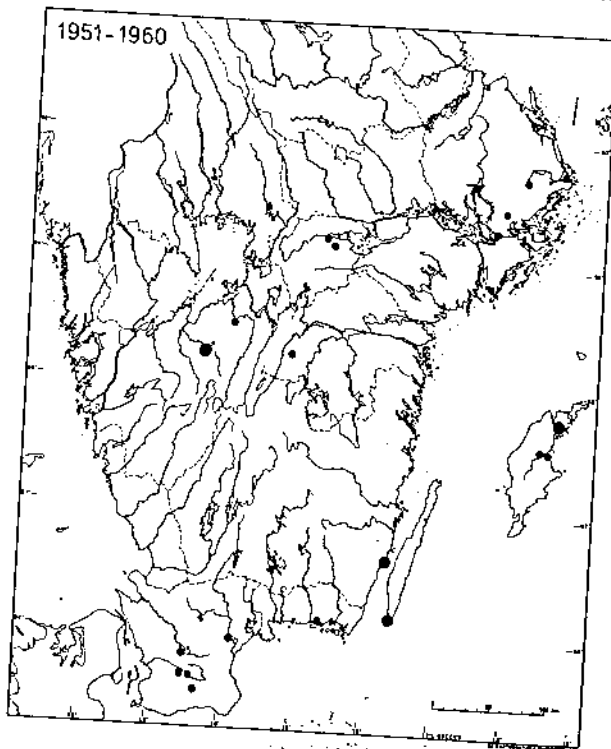
öland och
ig från öster
de baltiska
ssa popula-
å senare år
i Östergöt-
e. Även här
ur sin orsak

a eller syd-
kulle vara
eningen att
ring av ett

HOLMBRING: *Trastsångaren i Sverige*

Figur 2. Geografisk fördelning av det totala antalet anträffade trastsångare i Sverige 1849-1950. Varje häckning har räknats som två individer. Vid fynd under olika år vid en och samma lokal har ackumulerade värden lämnats.
*Distribution of the total number of records of *Acrocephalus arundinaceus* in Sweden during 1849-1950. Each breeding record is represented by two birds. Records from one locality in more than one year are combined.*

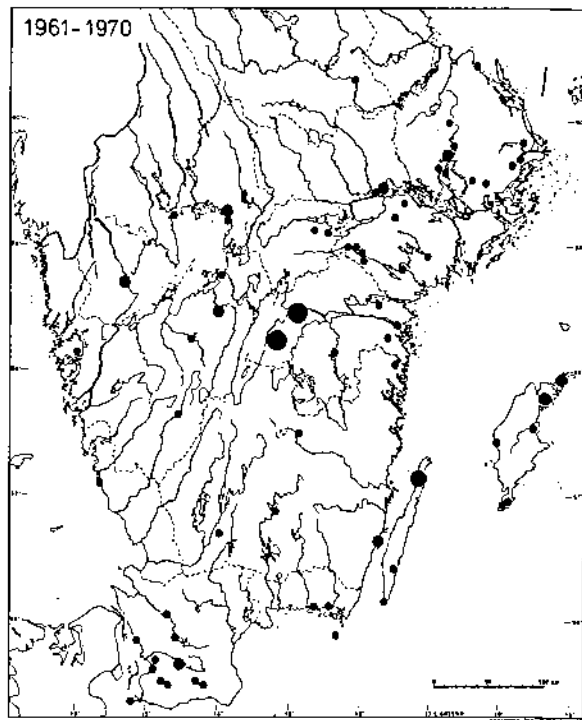

Figur 3. Geografisk fördelning av antalet anträffade trastsångare 1951-1960. (Se förklaringar vid figur 2.)
*Distribution of records of *A. arundinaceus* during 1951-1960. (See explanations, Fig. 2.)*

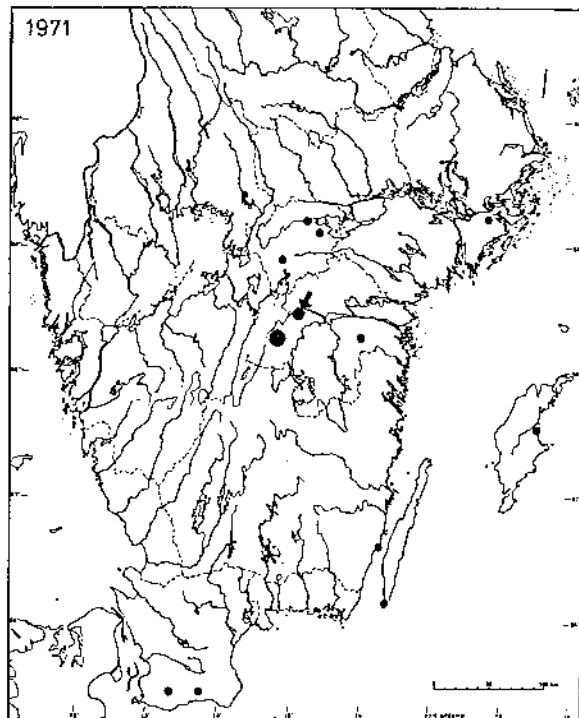
Figur 2
(Se
Dis-
ceu-
Fig.

Figur 3
Kar-
ning
loka-
All-
den
was
(arr-

Figur 4. Geografisk fördelning av antalet anträffade trastsångare 1961-1970. (Se förklaringar vid figur 2.)
Distribution of records of A. arundinaceus during 1961-1970. (See explanations, Fig. 2.)

Figur 5. Trastsångare i Sverige 1971. Kartan visar rapporterade fynd. Häckning (2 st.) konstaterades bara på en lokal (pilen).
All records of A. arundinaceus in Sweden reported in 1971. Breeding (2 nests) was confirmed only in one locality (arrow).

HOLMBRING: *Trastsångaren i Sverige*

(odateral) (Olof Söderbäck). Övriga lämpliga lokaler i landskapet har kontrollerats med negativt resultat (Tommy Tyrberg, Lars-Olof Pettersson, författaren).

Närke

Ett exemplar fanns vid Kvismaren 15.7, ett vid Rynningeviken 29.5 (Bo Thyselius gm Ragnar Nilsson), ett exemplar vid Vibysjön 30.5-4.7 (Sune Björkwi gm Ragnar Nilsson).

Sörmland

Ett exemplar noterades vid Agestasjön 3-18.6 (Arne Olsson). Ingen observation finns från Söderfjärden i Mälaren, där arten har hörts 1969 och 1970 (Lars Broberg).

Uppland

Ingen observation av trastsångare föreligger från Uppland under 1971 (Sven-Eric Swanqvist).

Västmanland

Inga rapporter om trastsångare föreligger (Arne Sjögren).

Värmland

Tidigare kända lokaler i Värmland har kontrollerats med negativt resultat (Ulf T. Carlsson).

Dalarna

Ingen observation har gjorts trots kontroll av tidigare känd lokal (Kjell Bylin).

Summary: The great reed warbler *Acrocephalus arundinaceus* in Sweden in 1971, and a review of its earlier status.

The members of the Swedish Ornithological Association were asked to report all observations of the great reed warbler in 1971. Special efforts were made in many parts of the country to visit old localities as well as suitable ones.

A total of 22 great reed warblers were reported. Fig. 5 shows the distribution of these birds. Table 1 gives the number of negative reports from different provinces, as well as the number of birds reported. Of the 22 reported birds, seven were found in Lake Tåkern, province of Östergötland. Two nests were found in Lake Boren in the same province.

Fig. 1 shows the increase in reported numbers of great reed warblers between 1917 and 1970; the

Sammanfattning

Totalt har under 1971 års riksinventering rapporterats 22 trastsångare. Detta är något mindre än det antal, som för år 1970 meddelats i Vår Fågelvärlds fågelrapporter eller per brev till författaren och överstiger obetydligt antalet för år 1969 (se figur 1). Då inga särskilda ansträngningar torde ha gjorts för att utforska beståndet under dessa år, kan det totala antalet ha varit betydligt större. Mot denna bakgrund får inventeringsårets resultat betecknas som medelmåttigt. Trastsångaren är som inledningsvis berörts oregelbunden i sin förekomst i Sverige, och 1971 kan av olika anledningar ha varit ett mindre bra år för arten.

Ser man tillbaka på trastsångarens uppträdande under senare årtionden, måste man konstatera att utbredningsområdet har vidgats samt att en förskjutning skett från de sydliga landskapen till de i östra Mellansverige. Bakom denna förändring av utbredningsbilden kan man ana en östlig invandringsväg.

Litteratur

(Beträffande faunistiska uppgifter se appendix.)

- Björvall, A. 1965. En inventering av näktergalens (*Luscinia luscinia*) förekomst i Stockholmstrakten. *Vår Fågelvärld*, 24: 294-300.
Osterlind, G. 1954. Flyttning och utbredning. *Vår Fågelvärld*, 13: 1-31, 83-113, 147-167, 245-261.
Swanberg, P. O. 1931. *Krankesjön*. Stockholm.

Författarens adress: Hällebovägen 3,
S-582 60 Linköping

Append
Publici
FoFI =
Förteck
Medd. I
uppl. (C
Record:
are exp

Ar

Year

1849

1917

1922

1923

1925

1927

1928

1929

1930

1938

1939

1940

1940-talet

1941

1942

1943

1944

1945

1946

1947

1948

1950

1951

1952

1953

1954

1955

1956

1957

Appendix

Publicerade och till författaren rapporterade fynd av trastsångare i Sverige 1849-1970. Förkortningar: FoFl = Fauna och Flora, FiB = Fåglar i Blekinge, FSv = Fåglar i Sverige (Rosenberg 1953), Fört. = Förteckning över Sveriges fåglar, 6:e uppl. (SOF 1970), GNM = Göteborgs naturhistoriska museum, Medd. SkOF = Meddelanden från Skånes Ornitologiska Förening, ViN = Våra fåglar i Norden, 2:a uppl. (Curry-Lindahl 1963), VF = Vår Fågelvärld.

Records of *Acrocephalus arundinaceus* in Sweden in 1849-1970. Abbreviated sources under Reference are explained above. "(brev)" means "(in litt.)".

Ar	Fyndort	Datum	Antal ex., bofynd, häckning	Källa
Year	Locality	Date	No. of birds; nest found; breeding	
1849	Västergötland, Göteborg	22.8	1 ex.	ViN, s. 1812
1917	Skåne, Yddingen	18.6	bofynd	Granvik, H. FoFl, 13: 134-143
1922	Skåne, Krankesjön		sång	Rosenberg, E. ViN, s. 1812
1923	Skåne, Krankesjön		bobygge	Rosenberg, E. ViN, s. 1812
1925	Skåne, Krankesjön		bofynd	Kellin, I. FoFl, 22: 184-185
1927	Skåne, Krankesjön		5 häckningar	Swanberg, P. O. FoFl, 22: 193-197
1928	Skåne, Krankesjön		4 häckningar	Swanberg 1931
1929	Skåne, Krankesjön		4 häckningar	Swanberg 1931
1930	Skåne, Krankesjön		3 häckningar 1 sjungande	Swanberg 1931
1938	Öland, Lofta myr		häckning	Lekander, G. ViN, s. 1812
1939	Skåne, Krankesjön		5 ♂	Lekander, G. ViN, s. 1812
1940	Skåne, Snogeholmsjön	1.7	1 ex.	Jakobsson, T. FoFl, 37: 45
1940-talet	Öland, Hornsjön		sång	Rosenberg, E. FSv, s. 114
1941	Skåne, Krankesjön Yddingen	9-10.7 9.6	4 ex. 1 ♂, 1 ♀	Edelstam, C. & Poss, U. FoFl, 36: 225-232 Hermansson, W. FoFl, 38: 252-254
1942	Skåne, Yddingen	25.6	1 ♂, 1 ♀	Hermansson, W. FoFl, 38: 252-254
1943	Skåne, Yddingen	5.6, 12.6	1 ♂	Hermansson, W. FoFl, 38: 252-254
1944	Skåne, Yddingen Böringesjön Västergötland, Hornborgasjön	13.5, 31.5 5.6, 8.6	3 ♂ 1 ♂ bofynd	Hermansson, W. FoFl, 40: 92 Hermansson, W. FoFl, 40: 92 Jern, T. VF, 5: 35-36
1945	Skåne, Ringsjön	7.6	2 ♂	Hermansson, W. FoFl, 46: 172
1946	Skåne, Nö Eslöv		häckning	Fört., s. 105
1947	Småland, Kalmar		häckning	Christiansson, G. VF, 12: 23-24
1948	Skåne, Böringesjön	18.5, 6.6	1 ex.	Ternström, F. FoFl, 43: 222
1950	Halland, Vallby Småland, Kalmar Öland, Ottenby	10-15.5, 24.5	2 häckningar (?) 2 ex. 1 ex.	Hellman, ViN, s. 1812 Christiansson, G. VF, 12: 23-24 Svärdson, G. VF, 10: 97-124
1951	Öland, Ottenby	31.5, 7.6	2 ex.	Svärdson, G. VF, 11: 153-176
1952	Småland, Kalmar Gotland, Lina myr Storsund Närke, Oset	15-16.5 2.6-4.7 10.6 21.5	1 ex. 1 ex. 1 ex. 1 ex.	Christiansson, G. VF, 12: 23-24 Jansson, K. VF, 12: 24-25 Hedengrahn, A. VF, 12: 25 Geijer, B. VF, 13: 36-37
1953	Skåne, Vombsjön Småland, Kalmar Gotland, Lina myr Fardume träsk Uppland, Skokloster	maj 28.5-12.6 29-30.6 12.7	2 ex. sång sång 1 ex. 1 ex.	Mathiasson, ViN, s. 1812 Curry-Lindahl, K. VF, 14: 54 Jansson, K. VF, 14: 54 Nordin, I. FoFl, 49: 63 Flach, B. VF, 13: 270
1954	Skåne, Sövedsjön Uppland, Kårsön	16.5 10-20.6	1 ex. 1 ex.	G. G. VF, 14: 62 Palm, ViN, s. 1812
1955	Skåne, Ringsjön		häckning	Fört., s. 105
1956	Gotland, Fardume träsk	13.5-2.6	3 ex.	Andersson, F. VF, 17: 154-156
1957	Småland, Kalmar	19.6	häckning	Christiansson, G. VF, 18: 73-75

HOLMBRING: *Trastsångaren i Sverige*

År	Fyndort	Datum	Antal ex., bofynd, häckning	Källa
Year	Locality	Date	No. of birds; nest found; breeding	Reference
1958	Öland, Ottenby	2.8	1 ex.	Danielsson, B. VF, 18: 249-279
	Skåne, Hammarsjön		häckning	Fört., s. 105
	Blekinge, Listerby	3-23.6	1 ex.	Günther, H. VF, 19: 178-179
1959	Öland, Ottenby		1 ex.	Tolstoy, A. VF, 19: 292-315
	Östergötland, Tåkern	26.5	1 ex.	Fransson, G. VF, 19: 350
	Närke, Kvismaren	4.6	1 ex.	Sondell, J. VF, 19: 328-332
	Uppland, Norrtälje (15 km ÖNÖ)	6-7.6	1 ex.	Nylén, B. VF, 20: 350
	Norrtälje (17 km V)	26-27.6	1 ex.	Lindin, Z. A. VF, 19: 350
	Täby	6.9	1 ex.	Hedin, I. VF, 19: 350
1960	Skåne, Krankesjön	28.5	1 ♂, 1 ♀	Svensson, S. VF, 26: 180-185
	Västergötland, Hornborgasjön	12.6	4 ex.	Pettersson, S. VF, 22: 308-310
	Östen	9.7	1 ex.	Pettersson, S. VF, 22: 308-310
1961	Skåne, Falsterbo	26.9	1 ex.	Roos, G. VF, 24: 133-143
	Halland, Getterön	27.5-5.7	1 ex.	Bengtsson, G. VF, 21: 216-217
	Öland, Ottenby	26.10	1 ex.	Öhman, C. G. VF, 21: 279-284
	Gotland, Storsund	31.5-3.6	1 ex.	Högström, S. VF, 22: 203-205
	Sörmland, Ärla	maj-juni	1 ex.	Broberg, L. & Nord, I. VF, 27: 256-264
	Uppland, Limmaren	4.6	1 ex.	Lundevall, C.-F. VF, 29: 240-242
1962	Skåne, Landskrona	9.5	1 ♂	Svensson, S. VF, 26: 180-185
	Småland, Kalmr	7.6	häckning	Christiansson, G. VF, 24: 413-418
	Öland, Triberga	7.6	1 ex.	Bladh, S. VF, 23: 177
	Dalarna, Svinösjön	4-9.6	1 ex.	Nordström, S. VF, 27: 174-183
1963	Skåne, Nöbbelövsjärren	29.6	1 ex.	Jensen, S.-E. Medd. SkOF, 7: 1-5
	Blekinge, Karlskrona	2.6	1 ex.	Carlsson, C. I. VF, 24: 282-283
	Småland, Kalmr	10.6	1 ex.	Svensson, L. (brev)
	Gotland, Alnäs träsk	18-19.6	2 ex.	Högström, S. (brev)
	Östergötland, Svinsunds-fjärden	3.6	1 ex.	Naturen, 6: 1-2
	Dalsland, Gösjön	1.5-21.6	1 ex.	Löfvendahl, R. VF, 26: 273-275
	Västergötland, Börstorpvikens	11.3	1 ex.	Zetterberg, S. VF, 24: 410-411
	Östen		sång	Andersson, L. & Pettersson, B. VF, 29: 39-41
	Västmanland, Askövikens	28.5	1 ex.	Avelin, H. VF, 24: 80
	Uppland, Övergran	26.5-9.6	1 ex.	Holmlöf, C. & Lundberg, S. VF, 24: 80
1964	Småland, Tryserum	17.5	1 ex.	Forsman, L. m.fl. VF, 26: 270-272
	Östergötland, Boren	20.5-6.6	2 ex.	Forsman, L. m.fl. VF, 26: 270-272
	Eknön	30.5	1 ex.	Forsman, L. m.fl. VF, 26: 270-272
	Dalsland, Gösjön	24.6	1 ex.	Löfvendahl, R. VF, 26: 273-275
	Västergötland, Östen		sång	Andersson, L. & Pettersson, B. VF, 29: 39-41
	Uppland, Länna	12.7	1 ex.	Lundevall, C.-F. VF, 29: 240-242
1965	Gotland, Muske myr	6.6	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Färdume träsk	juni	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Östergötland, Tåkern	10.6	2 ex.	Bergengren, G. VF, 26: 59-66
	Boren	21.5-3.6	2 ex.	Holmbring, J.-A. VF, 26: 361-363
	Sörmland, Vingåker	9-30.6	1 ex.	Broberg, L. & Nord, I. VF, 27: 256-264
	Dalsland, Gösjön	27.5	1 ex.	Löfvendahl, R. VF, 26: 273-275
	Västergötland, Åsunden	15.5	1 ex.	Geiros, E. m.fl. VF, 28: 135-138
	Västmanland, Björnövikens, Tidö	juni	1 ex.	Avelin, H. VF, 27: 76-80
1966	Gotland, Alnäs träsk	2-3.6	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Östergötland, Boren	29.9, 12.6	3 ♂, 1 ♀	Holmbring, J.-A. VF, 27: 89-92
	Svinsunds-fjärden	12.6	1 ex.	Holmbring, J.-A. VF, 27: 89-92
	Närke, Kvismaren	3-18.7	1 ex.	Gyllin, R. & Larsson, K. VF, 27: 70-76
	Västergötland, Östen		häckning	Andersson, L. & Pettersson, B. VF, 29: 39-41
	Värmland, Ölmeviken	19.5, 21.5	1 ex.	Carlsson, U. T. m.fl. VF, 27: 349-357
1967	Skåne, Fjällfotasjön	21.5, 23.5	1 ex.	Persson, B. VF, 28: 286-288
	V. Sorrödsjön	27.5	1 ex.	Persson, B. VF, 28: 286-288
	Snogeholmsjön	18.6	1 ex.	Persson, B. VF, 28: 286-288
	Blekinge, Listerby	6.6	1 ex.	Orvellius, A. FiB, 1967 s. 5
	Öland, Hornsjön	11.7	1 ex.	Larsson, A. VF, 32: 72-75
	Östergötland, Boren	21-23.5	4 ex.	Holmbring, J.-A. VF, 29: 111-112
	Dalsland, Gösjön	26.6	1 ex.	Löfvendahl, R. VF, 26: 54-55
	Västmanland, Askövikens	15.6	2 ex.	Avelin, H. VF, 28: 55-57
	Uppland, Övre Föret	28.5	1 ex.	Landgren, T. & Swanqvist, S.-E. VF, 27: 84-86
	Värmland, Ölmeviken	28.5	1 ex.	Ahlén, L. m.fl. VF, 28: 142-146
1968	Skåne, Krankesjön	1-13.6	1 ♂	Källander, H. & Persson, B. VF, 29: 309-312
	Rönneholms mosse	15.6	1 ♂	Källander, H. & Persson, B. VF, 29: 309-312
	Bohuslän, Kollungerödssjön	4.6	1 ex.	Mathiasson, S. GNM:s Årsskr. 1973
	Öland, Hornsjön	juni-juli	1 ex.	Jonsson, A. VF, 29: 233-234

Ar	Fyndort	Datum	Antal ex., bofynd, häckning	Källa
Year	Locality	Date	No. of birds; nest found; breeding	Reference
	Gotland, Sundre	29.5	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Storsund	1-3.6	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Fårdume träsk	2-8.6	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Alnäs träsk	11.6	1 ex.	Högström, S. VF, 28: 150-154
	Östergötland, Boren	26.5, 13.6	1 ex.	Holmbrång, J.-A. VF, 28: 148-150
	Täkern	31.5	1 ex.	Holmbrång, J.-A. VF, 28: 148-150
	Sörmland, Öster-Malma	12-16.6	1 ex.	Broberg, L. VF, 29: 114-121
	Västergötland, Östen	1-8.6	1 ex.	Pettersson, B. VF, 29: 109-111
	Hornborgasjön	2-30.6	1 ex.	Pettersson, B. VF, 29: 109-111
	Närke, Segersjö	1-3.6	1 ex.	Gyllin, R. & Larsson, K. VF, 28: 269-272
	Kvistmaren	14-18.6	1 ex.	Gyllin, R. & Larsson, K. VF, 28: 269-272
	Uppland, Dalbyviken	3.6	2 ex.	Swanqvist, S.-E. VF, 29: 242-248
	Hjälstaviken	29.5	1 ex.	Swanqvist, S.-E. VF, 29: 242-248
	Angarnsjöngen	12.6	2 ex.	Hedgren, S. VF, 29: 41-47
	Långsjön	12-30.6	1 ex.	Swanqvist, S.-E. VF, 30: 261-264
1969	Skåne, Krankesjön	29.5	2 ex.	Källander, H. & Persson, B. VF, 29: 309-312
	Blekinge, Ukklippan	30.5	1 ex.	Romheden, S. m.fl. VF, 30: 59-60
	Öland, Hornsjön		3 ex.	Bäckman, J.-A. (brev)
	Småland, Ljungasjön	30.5	1 ex.	Ljungdahl, P.-S. VF, 29: 129-130
	Gotland, Alnäs träsk	14.6, 28.6	1 ex.	Högström, S. (brev)
	Östergötland, Boren	5.6	1 ex.	Holmbrång, J.-A. VF, 29: 112-114
	Bjärke-Säby	28.5-8.6	1 ex.	Holmbrång, J.-A. VF, 29: 112-114
	Sörmland, Värmbol	25-31.5	1 ex.	Broberg, L. VF, 30: 144-147
	Söderfjärden	28-30.5	1 ex.	Broberg, L. VF, 30: 144-147
	Långhalsen, Malm	2-3.6	1 ex.	Broberg, L. VF, 30: 144-147
	Uppland, Dalbyviken	18.5-28.6	1 ex.	Swanqvist, S.-E. VF, 29: 242-248
	Östhammar (15 km NV)	8.6	1 ex.	Swanqvist, S.-E. VF, 29: 242-248
	Bottenfjärden	13-20.6	1 ex.	Swanqvist, S.-E. VF, 29: 242-248
	Fysingen	23.6	1 ex.	Hedgren, S. (brev)
	Värmland, Vålön	26.5, 23.6	1 ex.	Carlsson, U. & Ottosson, U. VF, 30: 62-65
	Risnäs	26.5-31.5	1 ex.	Carlsson, U. & Ottosson, U. VF, 30: 62-65
1970	Skåne, Lomma-dammarna	juni	1 ♂	Källander, H. (brev)
	Yddingen	6.6	1 ♂	Källander, H. (brev)
	Skogshejdan	28.6	1 ♂	Källander, H. (brev)
	Småland, Solgen	8-28.6	1 ex.	Öhman, C. G. (brev)
	Växjö	juni	1 ex.	Aberg, S.-A. (muntligen)
	Öland, Hornsjön	22.6-3.7	1 ex.	Larsson, A. VF, 32: 72-75
	Otenby	17.5, 20-21.5	1 ex.	Larsson, A. VF, 32: 72-75
	Gotland, Träskmyr	20.5	1 ex.	Högström, S. (brev)
	Paviken	6.6	1 ex.	Högström, S. (brev)
	Fårdume träsk	10.6	3 ex.	Högström, S. (brev)
	Östergötland, Boren	30.5	2 ♂	Holmbrång, J.-A. VF, 30: 143-144
	Ringarum	31.5	1 ♂	Holmbrång, J.-A. VF, 30: 143-144
	Täkern	maj	ca 10 ♂	Holmbrång, J.-A. VF, 30: 143-144
	Sörmland, Söderfjärden	2-8.6	1 ♂	Nord, I. VF, 30: 253-255
	Nässjön	31.5-5.6	1 ♂	Nord, I. VF, 30: 253-255
	Kolsnaren	11.6	1 ♂	Nord, I. VF, 30: 253-255
	Uppland, Dalbyviken	23.5-9.6	1 ex.	Swanqvist, S.-E. (brev)
	Värmland, Ölmeviken	23-24.5	1 ♂	Carlsson, U. T. VF, 30: 264-268